

Nieznośna płynność rzeczy

Dyskurs, retoryka, interpretacja
w nie-dualizującym sposobie mówienia

Marzenna Cyzman

Nieznośna płynność rzeczy

Dyskurs, retoryka, interpretacja
w nie-dualizującym sposobie mówienia

Wydawnictwo Naukowe
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika

Toruń 2015

Recenzent

dr hab. Ewa Bińczyk

Opracowanie redakcyjne i korekta

Ewelina Gajewska

Projekt okładki

Monika Pest

Na okładce wykorzystano pracę:

© mikelaptev – fotolia.com

ISBN 978-83-231-3430-5

© Copyright by Wydawnictwo Naukowe
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika

Toruń 2015

WYDAWNICTWO NAUKOWE
UNIwersytetu MIKOŁAJA KOPERNIKA

Redakcja: ul. Gagarina 5, 87-100 Toruń
tel. (56) 611 42 95, fax (56) 611 47 05
e-mail: wydawnictwo@umk.pl

Dystrybucja: ul. Mickiewicza 2/4, 87-100 Toruń
tel./fax (56) 611 42 38
e-mail: books@umk.pl

www.wydawnictwoumk.pl

Druk i oprawa: Wydawnictwo Naukowe UMK
ul. Gagarina 5, 87-100 Toruń

*Sieć w ciągłej fluktuacji nazywa się
rzeczywistością lub prawdą.*

L. Fleck

*Rzeczywistość nie jest niczym więcej
jak „ostatnim stanem rzeczy”,
jak koncepcjami, które są reprezentowane
w danym czasie.*

J. Mitterer

SPIS TREŚCI

Wstęp. Kilka opisów <i>so far</i>	11
Założenia i cele badawcze	11
Zasadnicza trudność w badaniach projektu Mitterera. Czytelnik jako „przybysz z zewnątrz”	30

CZĘŚĆ I

W stronę retoryki

Rozdział 1

Wobec dyskursu dualizującego. Upiorne widmo dowolności	41
Prawda i przemoc	47
Dowolność, przygodność, przypadkowość... ..	61

Rozdział 2

Jak uciec przed płynnością rzeczy, czyli nie-dualizujący podręcznik dualizującej retoryki	81
Z filozofii retoryka	81
Retoryczne <i>nihil novi</i> ?	96

Rozdział 3

Wobec dyskursu nie-dualizującego. Bardzo krótki kurs nie-dualizowania	117
Co robi nie-dualista w sytuacji sporu? Negocjuje? Deliberuje? Milczy? ..	117

<i>I had a non-dualizing dream...</i>	131
Dodatek. Dualizujące chwyt retoryczne Mitterera	150

CZĘŚĆ II

W stronę interpretacji

Rozdział 1

Ucieczka od tekstu? Rorty'ego anty-dualistyczne, Mitterera nie-dualizujące, czyli o (różnym?) przełamywaniu dualizmów w interpretowaniu	159
Interpretacja „od” tekstu. Nie-dualizujący model interpretacji	159
Po <i>tamtej stronie</i> interpretacji. Rorty'ego przełamywanie dualizmu ...	165

Rozdział 2

Nie pytajcie o tekst, pytajcie o interpretację. (Jeszcze) dualizujące zmagania z (nie)dualizującą interpretacją	187
Czy na ćwiczeniach profesora Mitterera jest tekst?	187
<i>Tertium datur</i> . Obiekt jako proces	201
Dodatek. Łańcuchy deskrypcji/interpretacji	220

Rozdział 3

Od interpretacji retoryki do retoryki interpretacji. Literaturoznawstwo jako technika argumentacji	227
Spór „w ramach” słownika. Przypadek <i>Rozłączenia</i> Słowackiego	227
Spór „o” słownik. Przypadek <i>Murzynka Bambo</i> Tuwima	260
<i>What the difference does it make?</i> Koncepcje bez konsekwencji?	281
Dodatek. Literaturoznawcze konsekwencje	290

CZĘŚĆ III

W stronę konstruktywizmów

Rozdział 1

Nie-dualizująca filozofia Mitterera a radykalny konstruktywizm ...	303
Kontekstualizacje myśli Mitterera	303

Radykalny konstruktywizm: jedna nazwa, wiele znaczeń	308
O radykalnym konstruktywizmie Glasersfelda i biokonstruktywizmie Maturany	319
Rozdział 2	
Różnice pozornie radykalne? Mitterera krytyka radykalnego konstruktywizmu	339
Mitterera radykalna krytyka biologicznego konstruktywizmu Maturany	339
Mitterera dystans względem Glasersfelda	349
Różnice pozornie radykalne? Wybrane głosy o Mitterera krytyce radykalnego konstruktywizmu	352
A jednak (tylko) konstruktywista ze względu na założenia?	358
Zakończenie. Kilka opisów <i>from now on</i>	363
Rezultaty i perspektywy badawcze	363
Nowy wspanialszy (?) świat nie-dualizmu	367
<i>From now on</i> . Zmiana (tymczasem po raz ostatni)	384
Bibliografia	385
Indeks osób	417